

A Magyar Nemzeti Bank 1/2020. (III.4.) számú ajánlása

a hiányzó adatokkal rendelkező pénztátutalások pénzforgalmi szolgáltató általi kezelésére szolgáló eljárásokról

I. Az ajánlás célja és hatálya

Jelen ajánlás célja a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése azon tényezők meghatározásával, melyeket az MNB által felügyelt pénzforgalmi szolgáltatóknak, valamint közvetítő pénzforgalmi szolgáltatóknak (a továbbiakban együtt: szolgáltató) javasolt figyelembe venniük, amikor olyan pénztátutalásokkal kapcsolatos eljárásokat határoznak meg és intézkedéseket hajtanak végre, amelyek a fizető féllel vagy a kedvezményezettel kapcsolatos hiányzó vagy hiányos adatok felderítését, valamint az ezzel érintett pénztátutalások kezelését célozzák.

Az ajánlás útmutatóként szolgál a felügyelt szolgáltatók számára arra az esetre, amikor a szolgáltatók számára nem ismertek vagy hiányosak a fizető félre vagy a kedvezményezettre vonatkozó szükséges adatok. Az ajánlás továbbá segítséget kíván nyújtani a szolgáltatók számára abban is, hogy a fenti helyzeteket érintő, pénzmosás- és terrorizmus-finanszírozás megelőzési (a továbbiakban: AML/CFT) tevékenységüket a kockázatalapú megközelítés elvárásainak megfelelően hatékonyan alakítsák ki.

Az ajánlás biztosítja a pénztátutalásokat kísérő adatokról és a 1781/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/847 európai parlamenti és a tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2015/847/EU rendelet), különös tekintettel annak 7-13. cikkének való megfelelést.

Az ajánlás kidolgozása során az MNB figyelembe vette az európai pénzügyi felügyeleti hatóságok – úgymint az Európai Bankhatóság, az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság és az Európai Értékpapír-piaci Hatóság – által 2018. január 16-án kiadott JC/GL/2017/16. közös iránymutatásban (a továbbiakban: ESA Iránymutatás) foglaltakat. Az MNB az ESA Iránymutatásban megfogalmazott elvárásokat alapul véve jelen ajánlásban határozza meg a szolgáltatók által követendő gyakorlatot.

Az ajánlás címzettjei a Magyarországon székhellyel, fiókteleppel, az ügyfelek számára pénzforgalmi szolgáltatást tényleges belföldi jelenlét formájában közvetlenül kínáló üzleti egységgel rendelkező, a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójaként eljáró, a 2015/847/EU rendelet 3. cikkének 5. pontjában meghatározott pénzforgalmi szolgáltatók, amennyiben járnak el, valamint a 2015/847/EU rendelet 3. cikkének 6. pontjában meghatározott közvetítő pénzforgalmi szolgáltatók.

Jelen ajánlás nem alkalmazandó az ENSZ Biztonsági Tanács által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtására, továbbá az Európai Unió működéséről szóló szerződés 215. cikkén alapuló rendeletek – többek között a 2580/2001/EK rendelet, a 881/2002/EK rendelet és a 356/2010/EU rendelet – által előírt korlátozó intézkedésekre.

A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések alanyainak szűrését egyéb AML/CFT jogszabályi rendelkezések alapján szükséges végrehajtani.

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban természetesen továbbra is kötelesek.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

II. Értelmező rendelkezések

Jelen ajánlás alkalmazásában:

- a. „*hiányos adatok*”: a fizető féllel vagy a kedvezményezettel kapcsolatban a 2015/847/EU rendeletben előírt, de csak részben megadott adatok;
- b. „*hiányzó adatok*”: a fizető féllel vagy a kedvezményezettel kapcsolatban a 2015/847/EU rendeletben előírt, de meg nem adott adatok;
- c. „*kockázat*”: pénzmosás és terrorizmus-finanszírozás (a továbbiakban együtt: ML/TF) bekövetkezése vagy annak valószínűsége. Kockázat alatt nem kockázatcsökkentés után bekövetkező kockázatszintet (fennmaradó kockázatot), hanem a kockázatcsökkentés előtt fennálló kockázatszintet (eredendő kockázatot) kell érteni;
- d. „*kockázatalapú megközelítés*”: olyan megközelítés, amelynek során az MNB és a szolgáltatók feltárják, értékelik és értelmezik azokat az ML/TF kockázatokat, amelyeknek a szolgáltatók ki vannak téve, és e kockázatokkal arányos, AML/CFT intézkedéseket fogantatosítanak „
- e. *kockázati tényezők*”: olyan változók, amelyek önmagukban vagy egymással ötvözve növelhetik vagy csökkenthetik valamely üzleti kapcsolat vagy ügyleti megbízás okozta ML/TF kockázatot;
- f. „*utólagos monitoring*”:
 - i) a pénzösszegnek a kedvezményezett fizetési számláján a pénzforgalmi szolgáltatója által történő jóváírása után,
 - ii) amennyiben a kedvezményezett nem rendelkezik a pénzforgalmi szolgáltatójánál fizetési számlával, a pénzösszegnek a pénzáttutalást fogadó pénzforgalmi szolgáltató által a kedvezményezett rendelkezésére bocsátása vagy a közvetítő pénzforgalmi szolgáltató általi továbbítása után, vagy
 - iii) közvetítő pénzforgalmi szolgáltató esetében a pénzáttutalásnak a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója vagy egy másik közvetítő pénzforgalmi szolgáltató nevében eljáró közvetítő pénzforgalmi szolgáltató által történő továbbítását követően
- végzett nyomon követési tevékenység.
- g. „*valós idejű monitoring*”:
 - i) a pénzösszegnek a kedvezményezett fizetési számláján a pénzforgalmi szolgáltatója által történő jóváírása előtt,
 - ii) amennyiben a kedvezményezett nem rendelkezik a pénzforgalmi szolgáltatójánál fizetési számlával, a pénzösszegnek a pénzáttutalást fogadó pénzforgalmi szolgáltató által a kedvezményezett rendelkezésére bocsátása előtt, vagy

iii) közvetítő pénzforgalmi szolgáltató esetében a pénzáttutalásnak a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója vagy egy másik közvetítő pénzforgalmi szolgáltató nevében eljáró közvetítő pénzforgalmi szolgáltató által történő továbbítását megelőzően

végzett nyomon követési tevékenység;

Eltérő rendelkezés hiányában a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvényben (a továbbiakban: Pmt.) és a 2015/847/EU rendeletben használt és meghatározott fogalmak jelen ajánlásban is az ott használt jelentéssel bírnak.

III. A hiányzó adatok észlelése és a hiányzó adatokkal küldött pénzáttutalások kezelése

1. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató a 2015/847/EU rendeletnek való megfelelés érdekében írásban rögzített szabályzatokat és hatékony eljárásokat alkalmazzon.
2. A szolgáltatónak minden egyes pénzáttutalásnál meg kell állapítania, hogy a fizető fél vagy a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójaként vagy közvetítő pénzforgalmi szolgáltatóként jár-e el. Ez határozza meg, hogy milyen adatoknak kell kísérnie az adott pénzáttutalást és milyen lépéseket szükséges tennie a szolgáltatónak azért, hogy megfeleljen a 2015/847/EU rendelet előírásainak.
3. Amennyiben a pénzáttutalás a 2015/847/EU rendelet 3. cikk 9. pont b) alpontjában meghatározott beszedés, a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója a beszedés benyújtásának részeként köteles megküldeni a fizető félre és a kedvezményezettre vonatkozóan előírt adatokat a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója részére. Ez esetben a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója és a közvetítő pénzforgalmi szolgáltató feltételezheti, hogy a 2015/847/EU rendelet 4. cikk (2) és (4) bekezdésében, valamint 5. cikk (1) és (2) bekezdésében foglalt adatközlési követelmények teljesülnek.
4. A 2015/847/EU rendelet előírásainak szolgáltató általi betartása – a használt üzenetküldő vagy fizetési és elszámolási rendszertől függetlenül – valamennyi, legalább részben elektronikus úton végzett pénzáttutalás tekintetében elvárt, kivéve, ha a 2015/847/EU rendelet adott pénzáttutalásra vonatkozóan mentességet vagy az eltérés lehetőségét biztosítja.
5. Elvárt, hogy a szolgáltató csak akkor alkalmazza a 2015/847/EU rendeletben biztosított mentességeket és eltéréseket, ha azok feltételeinek fennálltát a pénzáttutalás teljesítését megelőzően kétséget kizáróan, bizonyítható módon megállapította.
6. A 2015/847/EU rendelet 2. cikk (3) bekezdésében foglalt mentesség alkalmazásakor a szolgáltató gondoskodik arról, hogy a pénzáttutalásnál a bankkártya, digitális vagy egyéb eszköz száma, például az elsődleges számlaszám (PAN) megtalálható és rögzíthető legyen, valamint, hogy a számot úgy adják meg, hogy az lehetővé tegye a pénzáttutalásnak a fizető félig történő visszakövetését.
7. A 2015/847/EU rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében foglalt mentességet a szolgáltató csak azon pénzáttutalások esetében alkalmazhatja, melyeknél kétséget kizáróan megbizonyosodott arról, hogy a pénzáttutalás nem személyek közötti pénzáttutalás, hanem áruk és szolgáltatások ellenértékének kiegyenlítése céljából történik.
8. A 2015/847/EU rendelet 5. cikkében írt eltérés alkalmazása érdekében
 - a) a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának meg kell tudnia állapítani, hogy a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója az Európai Unióban vagy valamely az Európai Gazdasági Térségről

szóló megállapodásban részes más államban (a továbbiakban: EGT-tagállamban) letelepedett-e, valamint

- b) a közvetítő pénzforgalmi szolgáltatónak meg kell tudnia állapítani, hogy a fizetési láncban részt vevő szolgáltatók az Európai Unióban vagy valamely EGT-tagállamban letelepedtek-e.
9. Harmadik országnak tekintendő a fizetési láncban részt vevő valamely szolgáltató székhelyének, fióktelepének vagy telephelyének országa, amennyiben az tagja az egységes eurófizetési térségnek (SEPA), de nem tagállam, illetve nem EGT-tagállam. Amennyiben valamely tagállam egy harmadik országgal vagy Unión kívüli területtel a 2015/847/EU rendelet 24. cikkével összhangban kétoldalú megállapodást kötött, az adott tagállamban található szolgáltató az adott harmadik ország vagy terület és az érintett tagállam közötti pénzáttalásokat belföldi pénzáttalásként kezelheti.
10. A 2015/847/EU rendelet 5., 6. és 7. cikkének alkalmazása során az 1000 EUR értékhatár számításánál a szolgáltató egymással összeköthető ügyletként veszi figyelembe az egyes pénzáttalásokat, ha azokat ugyanarról a fizetési számláról ugyanarra a fizetési számlára teljesítették, vagy – ha a pénzáttalás nem fizetési számláról fizetési számlára történt – ugyanattól a fizető féltől ugyanannak a kedvezményezettnek küldték a szolgáltató által – az ügylet ML/TF kockázatának arányában – meghatározott időközön, de legfeljebb egy éven belül.
11. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a szolgáltató tevékenységének, ügyfeleinek sajátosságait figyelembe véve az egymással összeköthető ügyletek egyéb esetköreit is meghatározza.
12. A szolgáltató által kidolgozott szabályzatoknak és eljárásoknak arányban kell állniuk a szolgáltató által végzett szolgáltatás jellegével, méretével és komplexitásával, és meg kell felelniük annak a ML/TF kockázatnak, amely a szolgáltató esetében az alábbiak alapján fennáll:
- a) az általa kiszolgált ügyfelek jellege;
 - b) az általa nyújtott termékek és szolgáltatások jellege;
 - c) azon ország, amelyben a tevékenységét kifejti;
 - d) az általa használt értékesítési csatornák;
 - e) azon szolgáltatók száma, akik rendszeresen nem tudják megadni a fizető félről és a kedvezményezetttről a szükséges adatokat;
 - f) azon fizetési láncok összetettsége, amelyben az üzleti modellje eredményeként részt vesz;
 - g) az általa teljesített pénzáttalások mennyisége és összege; valamint
 - h) bármely egyéb olyan tényező, amit a szolgáltató AML/CFT tevékenysége, valamint kockázatértékelése során feltár.
13. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a szolgáltató az ML/TF kockázatok értékelése során figyelembe veszi a pénzügyi intézmények pénzmosási és terrorizmus finanszírozási kockázatainak értékeléséről, és a kapcsolódó intézkedések meghatározásáról szóló 7/2019. (IV.1.) számú MNB ajánlásban foglaltakat.
14. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató biztosítsa a 2015/847/EU rendelet végrehajtásához szükséges megfelelő erőforrásokat. Kifejezetten elvárja továbbá az MNB, hogy a szolgáltatónál az AML/CFT feladatokkal közvetlenül vagy közvetetten foglalkozó személyek megfelelő ismeretekkel és tudással rendelkezzenek az alkalmazandó AML/CFT jogi, szabályozási és eljárási keretrendszeréről.

15. Amennyiben a szolgáltató külső szolgáltatótól beszerzett automatizált informatikai rendszert alkalmaz annak hatékony működtetése esetleges hibáinak észlelése érdekében szükséges megismernie a rendszer működését, logikáját.
16. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató olyan szabályzatokat és eljárásokat dolgozzon ki, amelyek egyértelműen meghatározzák, hogy:
 - a) milyen szempontokat kell alkalmaznia annak meghatározására, hogy mely szolgáltatásai és fizetési eszközei tartoznak a 2015/847/EU rendelet hatálya alá;
 - b) mely szolgáltatásai és fizetési eszközei tartoznak a 2015/847/EU rendelet hatálya alá, és melyek nem;
 - c) mely pénzáttalásokat kell valós időben és melyeket lehet utólagosan monitorozni, és miért;
 - d) mely kötelezettségeket kell teljesítenie, milyen eljárásokat kell követnie a szolgáltató érintett alkalmazottjának, a 2015/847/EU rendeletben előírt adatok hiánya vagy hiányossága esetén;
 - e) a pénzáttalásokkal kapcsolatban mely adatokat hogyan és hol kell nyilvántartásba venni, mely adatoknak kell a fizetési láncban a pénzáttalást kísérni, valamint mely adatokat kell rendelkezésre bocsátani a fizető fél szolgáltatója kérésére;
 - f) milyen szempontokat kell a szolgáltató érintett alkalmazottainak figyelembe venniük annak értékelésekor, hogy a pénzáttalás vagy az ahhoz kapcsolódó más ügylet gyanús-e, illetve a Pmt. rendelkezései alapján szükséges-e a bejelentés megtétele.
17. Elvárás, hogy a szolgáltatónak a 2015/847/EU rendelet végrehajtásának részletszabályait meghatározó szabályzatait és eljárásait a szolgáltató Pmt. 3. § 35. pontja szerinti vezetője hagyja jóvá.
18. A szolgáltató a szabályzatokat és eljárásokat minden érintett alkalmazottja részére rendelkezésre bocsátja. A szolgáltató gondoskodik arról, hogy minden érintett – különösen a 2015/847/EU rendelet végrehajtásában, valamint a szabályzatokban előírt tevékenység ellátásában részt vevő – alkalmazottja megismerje a vonatkozó rendelkezéseket, valamint biztosítja a vonatkozó képzésen való részvételüket.
19. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató a szabályzatokat és az eljárásokat rendszeresen felülvizsgálja, szükség esetén – tekintettel az ML/TF kockázatok esetleges változására is – módosítsa, és naprakészen tartsa. A szolgáltató a 2015/847/EU rendelet szerinti kötelezettségek teljesítése érdekében a már meglévő szabályzataira és eljárásaira is támaszkodhat.

IV. A kedvezményezett szolgáltatóinak kötelezettségei

A megengedett karakterek vagy beviteli adatok ellenőrzése

20. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató valós időben monitorozza a pénzáttalásokat és ellenőrizze, hogy a fizető félre és a kedvezményezettre vonatkozó adatok megadásához használt karakterek vagy beviteli adatok megfelelnek-e a pénzáttalások teljesítéséhez használt üzenetküldő vagy fizetési és elszámolási rendszer szabályainak.
21. A szolgáltató abban az esetben felel meg a 2015/847/EU rendelet 7. cikke (1) bekezdésében előírt követelménynek, valamint a 11. cikke (1) bekezdésének, ha meggyőződött róla és igazolni tudja az MNB részére, hogy érti az üzenetküldő vagy fizetési és elszámolási rendszer befogadási szabályait, valamint, hogy ezen üzenetküldő vagy fizetési és elszámolási rendszer
 - a) tartalmazza a 2015/847/EU rendeletben előírt adatok megszerzéséhez szükséges összes mezőt;

- b) tartalmazza legalább a fizetési számlaszámot vagy az egyedi ügyletazonosítót, amely alkalmas a pénzáttétel fizető félre vagy kedvezményezettre történő visszakövetésére;
- c) automatikusan megakadályozza a pénzáttételek küldését vagy fogadását, ha nem elfogadott karaktereket vagy beviteli adatokat észlel; és
- d) kézi ellenőrzés és feldolgozás céljából megjelöli az elutasított pénzáttételeket.

A szolgáltató fizetési számlaszámnak tekintheti például a nemzetközi bankszámlaszámot (IBAN), vagy – ha a pénzáttétel bankkártyával történik – a kártyaszámot, amennyiben ezen adat biztosítja a pénzáttétel fizető félre vagy kedvezményezettre történő visszakövetését.

22. Amennyiben a szolgáltató által alkalmazott üzenetküldő vagy fizetési és elszámolási rendszer nem teljesíti az előző pontban foglalt valamennyi feltételt, az MNB elvárja, hogy a szolgáltató a hiányosságok kezelése céljából ellenőrzéseket vezessen be.

Hiányzó adatok ellenőrzése

23. A 2015/847/EU rendelet 7. cikk (2) bekezdése, valamint a 11. cikk (2) bekezdése alapján elvárta, hogy a szolgáltató olyan hatékony eljárásokat alkalmazzon a fizető félre vagy kedvezményezettre vonatkozó adatok esetleges hiányának észlelésére, amelyek:
- a) biztosítják az értelmetlen vagy hiányzó adatok észlelését;
 - b) a valós idejű monitoring és az utólagos monitoring kombinációját tartalmazzák; és
 - c) biztosítják a magas kockázatú tényezők szűrését.

Értelmetlen adatok

24. Elvárta, hogy a szolgáltató az értelmetlen adatot hiányzó adatként kezelje. Értelmetlen adat például a véletlenszerű karaktersor (pl. „xxxxx” vagy „ABCDEFGG”) vagy a nyilvánvalóan értelmetlen megnevezések (pl. „Egy Másik” vagy „Az Én Ügyfelem”), függetlenül attól, hogy az adat az üzenetküldő vagy fizetési és elszámolási rendszer szabályainak megfelelő karakterekkel vagy beviteli adatokkal került megadásra.
25. Amennyiben a szolgáltató azt az eljárást választja, hogy belső szabályzatában listázza az előforduló értelmetlen adatokat, a listát köteles rendszeresen felülvizsgálni és naprakészen tartani. Ebben az esetben nem elvárás, hogy a szolgáltató az értelmetlen adat azonosítása érdekében kézi feldolgozással ellenőrizze az ügyletet.

Valós idejű és utólagos monitoring

26. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató az ML/TF kockázataival összhangban végezzen monitoring tevékenységet. A szolgáltató figyelembe veszi a 12. és 13. pontban ismertetett kockázati tényezőket annak biztosítása érdekében, hogy a monitoring tevékenysége – az utólagos és a valós idejű monitoring szintjét és gyakoriságát is beleértve – arányban álljon az azonosított ML/TF kockázattal. Ennek során a szolgáltató meghatározza, hogy melyek azok a magas kockázatot jelentő tényezők, illetve egyes kockázati tényezők kombinációi, amelyek mindig valós idejű monitoringot, illetve célzott utólagos vizsgálatot tesznek szükségessé. Magas kockázatú tényezők felmerülése esetén valós idejű monitoring alkalmazandó.
27. Az előző pontban említett valós idejű és a célzott utólagos monitoring mellett a szolgáltatónak rendszeresen utólagos vizsgálatot is végez az összes feldolgozott pénzáttételből vett véletlenszerű mintán.

Magas kockázatot jelző tényezők

28. A szolgáltató olyan rendszereket alkalmaz, amelyek a magas kockázatot jelentő tényezőkre szűrnek, mint például:

- a) adott értékhatárt meghaladó pénzáttalások;
 - az értékhatár megállapításakor a szolgáltatónak figyelembe kell vennie legalább az általa teljesített pénzáttalások átlagos értékét, valamint, hogy üzleti modellje alapján mi számít szokatlanul nagy értékű tranzakciónak,
- b) a fizetési láncban kiemelt ML/TF kockázatu országban székhellyel, fiókteleppel vagy telephellyel rendelkező, illetve egyéb okból magas ML/TF kockázatu szolgáltató vesz részt;
 - az MNB elvárja, hogy a kiemelt ML/TF kockázatu országok meghatározásakor a szolgáltató vegye figyelembe a 7/2019. (IV. 1.) számú MNB ajánlás rendelkezéseit,
- c) olyan szolgáltatótól érkező pénzáttalás, amely megalapozott ok nélkül korábban többször vagy ismételtelen elmulasztotta megadni a fizető féllel kapcsolatban előírt adatokat (lásd a 49.-57. pontot);
- d) olyan pénzáttalás, amelynél hiányzik a fizető fél vagy a kedvezményezett neve;
- e) a fizető fél többszöri kérésre nem bocsátja rendelkezésre a kért adatokat.

Hiányzó adatú vagy nem megfelelően megadott adatokat tartalmazó pénzáttalások kezelése

29. Annak eldöntéséhez, hogy a pénzáttalást a 2015/847/EU rendelet 8. és 12. cikkének megfelelően elutasítani, felfüggeszteni vagy végrehajtani kell-e, a szolgáltató figyelembe veszi a pénzáttalással kapcsolatos ML/TF kockázatot, különösen azt, hogy:

- a) a hiányzó adatok jellege, szokatlansága ML/TF gyanúra ad-e okot; és
- b) azonosítottak-e egy vagy több olyan magas kockázatot jelző tényező, amelyek azt jelezhetik, hogy a tranzakció kiemelt ML/TF kockázattal jár vagy felmerül a ML/TF gyanúja (lásd a 28. pont).

30. Amennyiben a szolgáltató a jelen ajánlás 26. pontjával összhangban kockázaterzékenységi alapon utólagosan monitorozza a pénzáttalásokat, a 37–39. pontban szereplő eljárásokat kell alkalmaznia.

A pénzáttalás teljesítésének elutasítása

31. Amennyiben a szolgáltató a pénzáttalás teljesítésének elutasításáról dönt, nem kell kérnie a hiányzó adatokat, az elutasítás okát viszont közölnie kell a fizetési láncban őt megelőző szolgáltatóval.

A pénzáttalás felfüggesztése

32. Amennyiben a szolgáltató a pénzáttalás felfüggesztéséről dönt, e tényről értesítenie kell a fizetési láncban őt megelőző szolgáltatót és kérnie kell a hiányzó vagy nem megfelelően megadott adatok pótlását.

33. A hiányzó vagy nem megfelelően megadott adatok pótlására észszerű határidőt kell szabni, amely az EGT tagállamok közötti pénzáttalások esetében nem haladhatja meg a három munkanapot, a nem EGT tagállamból érkezett pénzáttalások esetében pedig az öt munkanapot. A bonyolultabb fizetési láncok esetében kivételesen hosszabb határidő is megállapítható.

34. Amennyiben a szükséges adatok az előírt határidőben nem érkeznek be, a szolgáltató emlékeztetőt küldhet a fizetési láncban őt megelőző szolgáltatónak azzal a figyelmeztetéssel, hogy ha az előírt adatok a meghosszabbított határidőn belül sem érkeznek meg, akkor a jövőben magas kockázatu

szolgáltatóként tartja nyilván, és a 2015/847/EU rendelet 8. cikk (2) bekezdése szerinti ismételt mulasztóként kezeli.

35. Amennyiben az előírt adatok a meghosszabbított határidőn belül sem érkeznek meg hozzá, a szolgáltató a kockázatalapú szabályzatai és eljárásai alapján:

- a) eldönti, hogy az átutalást elutasítja vagy végrehajtja;
- b) mérlegeli, gyanúra ad-e okot az, hogy a fizetési láncban őt megelőző szolgáltató nem adta meg az előírt adatokat; valamint
- c) mérlegeli, hogy a jövőben a pénzmosás és a terrorizmus-finanszírozás elleni küzdelem keretében miként kezeli a fizetési láncban őt megelőző szolgáltatót.

36. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató dokumentálja a 32-35. pont szerinti intézkedését és az intézkedések vagy azok mellőzésének okát, továbbá vezessen nyilvántartást azokról.

A pénzáttalás teljesítése

37. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, hogy amennyiben a szolgáltató teljesíti a pénzáttalást, vagy utólag észleli, hogy az előírt adatok hiányoznak vagy azokat nem megengedett karakterek használatával adták meg, felkéri a fizetési láncban őt megelőző szolgáltatót, hogy pótolja a hiányzó vagy nem megfelelően megadott adatokat.

38. Amennyiben a valós idejű monitoring során a szolgáltató tudomására jut, hogy az előírt adatok hiányoznak, és az összes releváns kockázat mérlegelése után a pénzáttalás végrehajtása mellett dönt, szükséges dokumentálnia a szóban forgó pénzáttalás teljesítésének indokát.

39. A hiányzó vagy nem megfelelő adatok ellenére teljesített pénzáttalások esetében szükséges utólagos hiánypótlásra a jelen ajánlás 33-36. pontjaiban foglaltak megfelelően alkalmazandók.

Gyanús ügyletek azonosítása és bejelentése

40. A szolgáltató vizsgálja, hogy a pénzáttalás ML/TF szempontból gyanúsnak minősül-e és ha igen, indokolt-e a Pmt. szerint a pénzügyi információs egységnek történő bejelentés megtétele. A hiányzó vagy nem megfelelően megadott adatok önmagukban nem tekinthetők ML/TF szempontjából gyanúsoknak.

41. Annak mérlegelésekor, hogy egy adott pénzáttalás gyanús-e, és szükséges-e a Pmt. szerint a pénzügyi információs egységnek történő bejelentés, a szolgáltató a pénzáttalással kapcsolatos valamennyi ML/TF kockázati tényezőt teljeskörűen vizsgálja, és külön figyelmet fordít azokra a pénzáttalásokra, amelyeknél valószínűsíthető az ML/TF magasabb kockázata.

Ismételten mulasztó szolgáltatók

42. Az MNB a 2015/847/EU rendelet 8. cikkének (2) bekezdése és 12. cikkének (2) bekezdésével összhangban elvárja, hogy a szolgáltató az „ismételten mulasztó” szolgáltatók azonosítására szabályzatban rögzített eljárásokat alakítson ki. E célból szükséges nyilvántartás vezetése a hiányzó adatokkal benyújtott pénzáttalásokról.

43. A szolgáltató több okból is dönthet úgy, hogy egy adott szolgáltatót „ismételt mulasztóként” kezel, azonban ezen döntése megalapozásához a mennyiségi és minőségi szempontok kombinációját érdemes figyelembe venni, amely értékelés részletszabályait előre szükséges rögzíteni.

44. Mennyiségi kritérium lehet különösen:

- a) egy adott szolgáltató által hiányzó vagy nem megfelelő adatokkal küldött pénzáutalások százalékos aránya egy adott időtartamon belül; és
 - b) a válasz nélkül hagyott, vagy határidőn belül nem megfelelően megválaszolt pótlólagos adatkérések száma.
45. Annak megállapítására szolgáló minőségi kritériumok, hogy a szolgáltató ismételt mulasztást követett-e el, különösen a következők:
- a) a megkeresett szolgáltató együttműködési hajlandósága a hiányzó adatokkal vagy nem megfelelő adatokkal küldött átutalásokkal kapcsolatos korábbi megkeresések során; és
 - b) a hiányzó adatok fajtája, például a 28. pont d) alpontban feltüntetettek szerint).

Jelentés az MNB-nek

46. Amint a szolgáltató egy szolgáltató tekintetében megállapította az ismételt mulasztás tényét – a szabályzatokban és eljárásokban meghatározott intézkedések megtétele mellett –, azt jelenti az MNB-nek. A jelentésnek a következőket kell tartalmaznia (a jelen ajánlás mellékletével összhangban):
- a) a Rendeletben előírt adatok megküldését ismételten elmulasztó szolgáltató neve;
 - b) azon ország megjelölése, amelyben az ismételten mulasztó szolgáltató tevékenységét engedélyezték;
 - c) a szabálysértés jellege, beleértve különösen a következőket:
 - i) hiányzó adatokkal küldött pénzáutalások gyakorisága,
 - ii) az az időtartam, amely során a szabálysértéseket megállapították, és
 - iii) az ismételt mulasztás leírása, a mulasztó szolgáltató által e körben adott magyarázat;
 - d) a bejelentő szolgáltató által tett intézkedések leírása.
47. Az előző pontban részletezett jelentési kötelezettség nem érinti a Pmt. 30-31. § szerinti, a pénzügyi információs egységnek teljesítendő bejelentési kötelezettséget.
48. A 46. pontban említett jelentést indokolatlan késedelem nélkül, az ismételt mulasztást elkövető szolgáltató azonosítását követő legfeljebb három hónapon belül kell megtenni.

A szükséges lépések

49. Amennyiben egy szolgáltató ismételten elmulasztja elküldeni a 2015/847/EU rendeletben előírt adatokat, a fizetési láncban részt vevő másik szolgáltató legalább a következő kockázatalapú lépéseket teszi meg:
- a) figyelmeztetést küld a fizetési láncban őt megelőző, mulasztó szolgáltatónak az arra az esetre tervezett intézkedésekről történő tájékoztatás céljából, ha a szolgáltató továbbra is elmulasztja a Rendeletben előírt adatok megküldését;
 - b) mérlegeli, hogy az adatok elküldésének a fizetési láncban őt megelőző szolgáltató általi ismételt elmulasztása és a szóban forgó szolgáltató hiánypótlási megkeresésekre adott válasza befolyásolja-e a vele kapcsolatos ML/TF kockázatot, és szükség esetén elvégzi a mulasztó szolgáltatótól beérkező valamennyi ügylet valós idejű monitoringját;
 - c) újabb figyelmeztetést küld a fizetési láncban őt megelőző szolgáltatónak, hogy a jövőben minden pénzáutalást el fog utasítani;
 - d) póthatáridőt határoz meg a fizetési láncban őt megelőző szolgáltatónak azzal a figyelmeztetéssel, hogy annak nem teljesítése esetén a jövőben minden pénzáutalást el fog utasítani; vagy
 - e) korlátozza vagy megszünteti a mulasztó szolgáltatóval fennálló üzleti kapcsolatát.

50. Az üzleti kapcsolat megszüntetésére vonatkozó döntés meghozatala előtt a szolgáltatónak mérlegelnie kell, hogy tudja-e más módon is megfelelően kezelni a kockázatot.

V. A közvetítő pénzforgalmi szolgáltató további kötelezettségei

51. A közvetítő pénzforgalmi szolgáltató rendszerei akkor megfelelőek, ha abban valamennyi hozzá beérkezett, a pénzáttalást kísérő és a fizető félre s kedvezményezettre vonatkozó adatot az áttalással együtt oly módon tárolják, hogy az adatokat hiba vagy adatvesztés nélkül képesek más formátumra konvertálni.
52. Elvárt, hogy a közvetítő pénzforgalmi szolgáltató kizárólag olyan fizetési vagy üzenetküldő rendszert használjon, amely attól függetlenül teszi lehetővé a fizető féllel vagy a kedvezményezettel kapcsolatos valamennyi adat továbbküldését, hogy az adott adat szerepel-e a 2015/847/EU rendeletben előírt adatok között. Amennyiben ez nem biztosított, a közvetítő pénzforgalmi szolgáltatónak olyan más módszert szükséges bevezetnie, amellyel a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója részére továbbítható valamennyi adat.

VI. A kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának további kötelezettségei

A kedvezményezettre vonatkozó adatok ellenőrzése

53. A kedvezményezettre vonatkozó adatok helyességének a 2015/847/EU rendelet 7. cikke (3) és (4) bekezdése szerinti ellenőrzésekor a pénzforgalmi szolgáltató a Pmt. szerinti ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazza, amennyiben a kedvezményezettel fennálló kapcsolata a Pmt. szerint üzleti kapcsolatnak minősül.
54. Mellőzhető az ügyfél-átvilágítási intézkedések előző pont szerinti elvégzése, ha a kedvezményezett, és adott esetben a kedvezményezett tényleges tulajdonosának személyazonosságának ellenőrzése – a Pmt. előírásainak megfelelő módon – 2017. június 26. napja előtt már megtörtént.

VII. Záró rendelkezések

55. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
56. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
57. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.

58. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2020. április 1-től várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Dr. Matolcsy György sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

1. melléklet a 1/2020. (III.4.) számú MNB ajánláshoz

Bejelentési sablon

A 2015/847/EU rendelet 8. cikkének (2) bekezdése és 12. cikkének (2) bekezdése szerinti bejelentés*	
A bejelentő PSZ**/KPSZ*** neve	
A bejelentő PSZ/KPSZ székhelye	
Dátum	
Az ismételten mulasztó PSZ/KPSZ neve	
Annak az országnak a megjelölése, amelyben az ismételten mulasztó PSZ-t/KPSZ-t engedélyezték	
A szabálysértés jellegének rövid ismertetése, továbbá az ismételten mulasztó PSZ/KPSZ által a szabálysértésre esetlegesen adott magyarázat	
A bejelentő PSZ/KPSZ által a hiányzó adatok megszerzése érdekében meghozott lépések rövid összefoglalása.	

*További tájékoztatás és útmutatás céljából lásd a hiányzó adatokkal rendelkező pénztutalások pénzforgalmi szolgáltató általi kezelésére szolgáló eljárásokról szóló 1/2020. (III.4.) MNB ajánlást

**PSZ – pénzforgalmi szolgáltató

***KPSZ – közvetítő pénzforgalmi szolgáltató